

Bijlage 1 - Uitwerking inhoudsopgave

In het commissievoorstel staat een voorstel voor de inhoudsopgave van de definitieve Omgevingsvisie:

1. Voorwoord
2. Aanleiding, werkwijze/toepassing en leeswijzer
3. Opgaven uit identiteit en kwaliteiten
4. Opgaven uit trends en ontwikkelingen
5. Strategische keuzes en leidende principes
6. Doelen en maatregelen op hoofdlijnen
7. Aan de slag met de Omgevingsvisie
8. Procesverantwoording

Elk hoofdstuk wordt hieronder toegelicht.

1. Voorwoord

In het voorwoord blikt het college kort terug op het belang van de Omgevingsvisie, waarom de Omgevingsvisie deze vorm heeft (de hiervoor genoemde kenmerken) en de belangrijkste richtinggevende keuzes/leidende principes. We putten uit de teksten 'samenvatting' en 'voorwoord' uit de ontwerp Omgevingsvisie.

2. Aanleiding, werkwijze/toepassing en leeswijzer

De hoofdstukken 'aanleiding' en 'werkwijze en toepassing' uit de ontwerp Omgevingsvisie worden samengevat tot een inleidend hoofdstuk dat beschrijft:

- Waarom moet er een Omgevingsvisie zijn (eis uit de Omgevingswet én wens van raad en samenleving)?
- Welke toepassing krijgt de Omgevingsvisie (kort, verder uit te werken in hoofdstuk 6 'aan de slag met de Omgevingsvisie')?
- Hoe is het proces gelopen (kort, verder uit te werken in hoofdstuk 8 'procesverantwoording')?
- Hoe voldoet de Omgevingsvisie aan eisen uit de Omgevingswet? Deze eisen zijn:
 - De Omgevingsvisie beschrijft het langetermijnbeleid van de gemeente
 - De Omgevingsvisie geeft invulling aan het begrip 'samenhang' zoals dat staat in artikel 2.1, lid 2 van de Omgevingswet, d.w.z. het maken van afwegingen tussen het beschermen en benutten van alle relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving. Dat wordt in de definitieve Omgevingsvisie uitgesplitst in:
 - de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving -> hoofdstuk 3 (identiteit en kwaliteit)
 - de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling uit artikel 3.2 van de Omgevingswet over het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied, en de hoofdzaken van het beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving -> hoofdstuk 5 (strategische keuzes en leidende principes) en hoofdstuk 6 (doelen en maatregelen)
 - De Omgevingsvisie bevat een aantal beginselen uit artikel 3.3 van de Omgevingswet: het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen en het beginsel dat de vervuiler betaalt. Deze principes komen terug in hoofdstuk 5 (strategische keuzes en leidende principes).
 - De Omgevingsvisie voldoet aan eisen voor de wijze van publiceren: in het Digitaal Stelsel Omgevingswet volgens de [STOP-TPOD-standaard](#) en volgens de reguliere wijze van publiceren door de gemeente.

3. Opgaven uit identiteit en kwaliteiten

Dit hoofdstuk beschrijft de breed gewaardeerde identiteit en kwaliteiten van Hilversum, het ontstaan daarvan en het beeld van Hilversum anno nu. Hiervoor wordt geput uit de participatieopbrengst. Ook wordt op advies van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Monumenten (CRK+M) een eerste indruk gegeven van cultuurhistorische waarden die van belang zijn bij behoud en ontwikkeling in gebieden.

Naast beschrijvingen van Hilversum zelf, gaat het in dit hoofdstuk ook over de betekenis en kwaliteiten van Hilversum als centrumgemeente voor de Gooi en Vechtstreek en als onderdeel van bovenregionale samenwerkingen.

Grote delen uit hoofdstuk 2 van de ontwerp Omgevingsvisie ('waar staat Hilversum?') worden ongewijzigd overgenomen. Ook de beschrijving van het MRA verstedelijkingsconcept uit paragraaf 4.8 wordt hierin ondergebracht.

Als kaartmateriaal komt in dit hoofdstuk een verbeelding van breed erkende kwaliteiten, een aantal cultuurhistorische waarden en de positie van Hilversum in de regio en bovenregionale samenwerkingen.

4. Opgaven uit trends en ontwikkelingen

Het oude hoofdstuk 3 (trends en opgaven) wordt hier grotendeels overgenomen. De belangrijkste trends en ontwikkelingen worden beschreven, leidend tot drie integrale opgaven: duurzaam, meedoen en actief.

5. Strategische keuzes en leidende principes

Hoofdstuk 5 is de kern van de Omgevingsvisie. Hoe gaan we in Hilversum om met de opgaven vanuit identiteit/kwaliteit en de opgaven uit trends en ontwikkelingen? Dit hoofdstuk begint met de 'leidende principes' en de samenvatting uit de Denkrichting: de vier principes die gaan over de verhouding tussen samenleving en overheid en de 'vier bakens die niet te verzetten zijn'.

We benutten hier teksten uit de paragrafen 4.1 (inleiding) en 4.2 (ruimtelijke keuzes voor heel Hilversum) van de ontwerp Omgevingsvisie. Ook noemen we hier de belangrijkste 'normen' van de Omgevingsvisie, zoals die in het commissievoorstel staan.

6. Doelen en maatregelen op hoofdlijnen

Het oude hoofdstuk 4 (doelen en maatregelen) en bijlage D (monitoring) uit de ontwerp Omgevingsvisie worden in dit nieuwe hoofdstuk op hoofdlijnen samengevat.

Per opgave (duurzaam, meedoen, actief) worden vervolgens kwalitatieve doelen genoemd met vier indicaties:

- Wat zijn de bijpassende leidende principes (de 'themaprincipes')?
- Wat zijn de belangrijkste maatregelen die we nu zien om te werken aan deze doelen?
- Wat zijn globaal de verwachte programmatische consequenties en het ruimtebeslag daarvan?
- Aan de hand van welke indicatoren volgen we de ontwikkeling?
- Wat moeten we nog beter in beeld krijgen voordat we met gebiedsagenda's kunnen starten, bijvoorbeeld door aanvullend onderzoek

De bestaande teksten uit hoofdstuk 4 worden sterk gecomprimeerd. Vastgestelde wijzigingen uit de zienswijzennota worden verwerkt zoals beschreven in het commissievoorstel. Nog niet vastgestelde wijzigingen worden verwerkt zoals beschreven in bijlage 2.

Als kaartmateriaal maken we hiervoor de belangrijkste opgaven (wonen, werken, voorzieningen, energie, groen/klimaat, mobiliteit) zgn. 'structuurkaarten', om de verwachte programmatische consequenties te illustreren. Het maken van zulke kaarten is geadviseerd door de CRK+M. Zulke kaarten zijn een bruikbaar vertrekpunt voor de op te stellen gebiedsagenda's.

Een voorbeeld van een structuurkaart (voor het onderwerp groen/klimaat) is hieronder opgenomen, om een indruk te geven van de verschijningsvorm van zulke kaarten.

De circa 25 'analysekaarten' (die de stand van zaken van allerlei onderwerpen weergeven) uit hoofdstuk 3 van de ontwerp Omgevingsvisie verhuizen naar een kaartenbijlage, om ook zo het aantal pagina's van de definitieve Omgevingsvisie te kunnen beperken.

7. Aan de slag met de Omgevingsvisie

In dit hoofdstuk beschrijven we de toepassing van de Omgevingsvisie wat uitgebreider. Allereerst als grondslag voor een aantal instrumenten uit de Omgevingswet, zoals het Omgevingsplan, kostenverhaal en de Wet Voorkeursrecht gemeenten. We schetsen hier de bedoeling en de eerste vervolgstap. Daarna beschrijven we hoe de Omgevingsvisie de basis is voor inhoudelijke programma's, beleidsnota's en op te stellen gebiedsagenda's en hoe we omgaan met het actualiseren ervan. Vervolgens beschrijven we op hoofdlijnen de werkwijze voor de gebiedsagenda's, in lijn met bijlagen E en F uit de Ontwerp Omgevingsvisie. We beschrijven vooral de werkwijze, maar vullen deze nog niet inhoudelijk in. We zullen voorstellen na de Omgevingsvisie een 'startnotitie gebiedsagenda's' aan de gemeenteraad aan te bieden, waarin we de aanpak en inhoudelijke uitgangspunten verder uitwerken.

Ten slotte gaan we op een aantal specifieke voorstellen in, die na vaststelling van de Omgevingsvisie verder worden uitgewerkt:

- Het opstellen van een monitor Omgevingsvisie
- Het opstellen van een startnotitie over participatiebeleid (fysiek en sociaal)
- Thema's die relevant zijn voor een op te stellen toetsingskader voor initiatieven en activiteiten

De betreffende teksten uit de ontwerp Omgevingsvisie worden hiertoe geactualiseerd en samengevat.

8. Procesverantwoording

In het laatste hoofdstuk beschrijven we beknopt het doorlopen proces en de wijze waarop inwoners, ondernemers en organisaties zijn betrokken bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie. Leerervaringen uit het proces die in de ontwerp-Omgevingsvisie waren opgenomen, komen hier terug. We verwijzen naar een bibliotheek met alle producten, die het doorlopen proces volgen.

Bijlagen

Fase 1, feiten en cijfers

- 1a. Geactualiseerde samenvatting Omgevingsfoto
- 1b. Raadsvoorstel
- 1c. Hilversumse trendstudie 2022-2026.

Fase 2, participatie voorafgaand aan totstandkoming ontwerp OV

- 2a. Denkrichting participatie
- 2b. Rapport Inwoners aan het woord
- 2c. Rapport Organisaties aan het woord
- 2d. Verslag stadsgesprek 2022
- 2e. Verslag onderzoek stadspanel
- 2f. Raadsvoorstel

Fase 3, ontwerp Omgevingsvisie zoals ter visie heeft gelegen van 6 maart tot en met 16 april 2023

- 3a. Ontwerp Omgevingsvisie
- 3b. Ontwerp PlanMER
- 3c. Ontwerp Passende Beoordeling
- 3d. Beleids- en projectentoets
- 3e. Voorzet voor een Hilversums toetsingskader
- 3f. Raadsvoorstel

Fase 4, zienswijzen en adviezen

- 4a. Zienswijzennota en afzonderlijke zienswijzen
- 4b. Advies Commissie MER
- 4c. Advies CRK+M
- 4d. Concretisering van doelen
- 4e. Aanzet ruimtelijke kwaliteit
- 4f. Aanzet voor gebiedsagenda's
- 4g. Raadsvoorstel en amendement A23/94
- 4h. Motie M23/136
- 4i. Commissievoorstel afronden Omgevingsvisie